

Lahti

*Lahden
liikuntapaikka-
suunnitelma*

2025–2035

**Lahden liikuntaolosuhteet
-liikuntapaikkasuunnitelma 2025–2035**
Tekijät: Liikuntapaikkasuunnittelun työryhmä
North Sport Consulting Oy

Taitto:
Pirjo Uusitalo-Aura
North Sport Consulting Oy 2024
Valokuvat: Lahden kaupunki

SISÄLLYS

Lähtökohtia	3
Suunnitelman tarkoitus ja laatimistapa	3
Suunnitelmassa käytetty liikuntaolosuhteiden tarkastelutapa	4
Olosuhdetyön nykyinen organisointi Lahdessa	5
Kuntien olosuhdetyöhön liittyviä yhteiskunnallisia kehityskulkuja	6
Nykytilan tarkastelua	7
Nykyinen olosuhdeverkosto lukujen valossa	8
Keskeiset olosuhdeinvestoinnit 2013–2023	9
Isojen liikutapaikkojen nykytilatarkastelua	10
Poimintoja asukaskyselyn tuloksista	11
Poimintoja seurakyselyn tuloksista	12
Nykytilan kokonaisarviointi SWOT -tarkasteluna	13
Päätavoitteet ja -toimenpiteet	14
Suunnitelmakauden päätavoitteet	15
Suunnitelmakauden isot hankkeet	16
Suunnitelmakauden muut päähankkeet	17
Tukevat toimenpiteet	19
Suunnitelman vienti käytäntöön	20

Suunnitelman tarkoitus ja laatimistapa

Tässä esiteltävän liikuntapaikkasuunnitelman taustalla on Lahden kaupunginvaltuuston liikuntapalveluille esittämä toive selvittää kaupungin ylläpitämien liikuntaolosuhteiden nykytilaa. Lisäksi suunnitelman tavoitteena on ollut tuottaa nykytila-analyysin pohjalta näkemyksiä kaupungin liikuntaolosuhteisiin liittyvistä toimenpiteistä pyrkien kuitenkin huomioimaan myös kaupunkistrategisia painotuksia sekä kaupungin taloustilanteen reunaehdoja.

Liikuntaolosuhteiden kehittäminen ja ylläpito edellyttää sujuvaa yhteistyötä kaupungin eri palvelualueiden välillä sekä laajan sidosryhmäjoukon kanssa. Tästä syystä liikuntapaikkasuunnitelman valmistelua on pyritty toteuttamaan poikkihallinnollisesti sekä liikuntapaikkojen käyttäjiä osallistaen. Osana valmistelua on siten toteutettu mm. asukas- ja seurakysely sekä laajan osallistujajoukon työpajoja. Luottamushenkilöiden näkemyksiä suunnitelmaan liittyen on kuultu yhteisessä työseminaarissa.

Liikuntapaikkasuunnitelman laatimisprosessi on pääpiirteissään kuvattu oheisessa kuvassa. Suunnitelman laatimisprosessin johtamisesta ja koordinoinnista sekä suunnitelma-asiakirjan koostamisesta on vastannut kaupungin liikuntapalveluiden työryhmä, jonka jäseninä ovat olleet Aleks Nyström, Sanna-Maija Nurminen sekä Markku Ahokas. Prosessissa apuna on toiminut North Sport Consulting asiantuntijayritys.

Suunnitelmatyössä tarkasteltu aikajänne on vuoteen 2035 saakka. Tarkastelun pitkäjänteisen aikajänteen takia toimenpidesuunnitelma tulee nähdä ajan ja tilanne muutosten myötä päivittyvänä työkaluna, jota hyödynnetään kaupungin eri palvelualueiden toimenpiteiden detaljitason vuosisuunnittelussa. Toivomme toimenpidesuunnitelman jalkautuvan laajasti – liikunnan ja liikuntaolosuhteiden edistäminen on koko kaupungin yhteinen asia.

Suunnitelma-asiakirjan tuottaminen (maalis–elokuu 2024)

- Suunnitelma-asiakirjan sisällön suunnittelu ja kokoaminen
- Luottamushenkilöiden työseminaari

Tulevaisuuskuvarakentaminen (tammi–helmikuu 2024)

- Omatoimisen liikunnan olosuhteiden kehittämisen työpaja
- Organisoitun urheilun olosuhteiden kehittämisen työpaja

Tilannekuvan työstäminen (vuosi 2023)

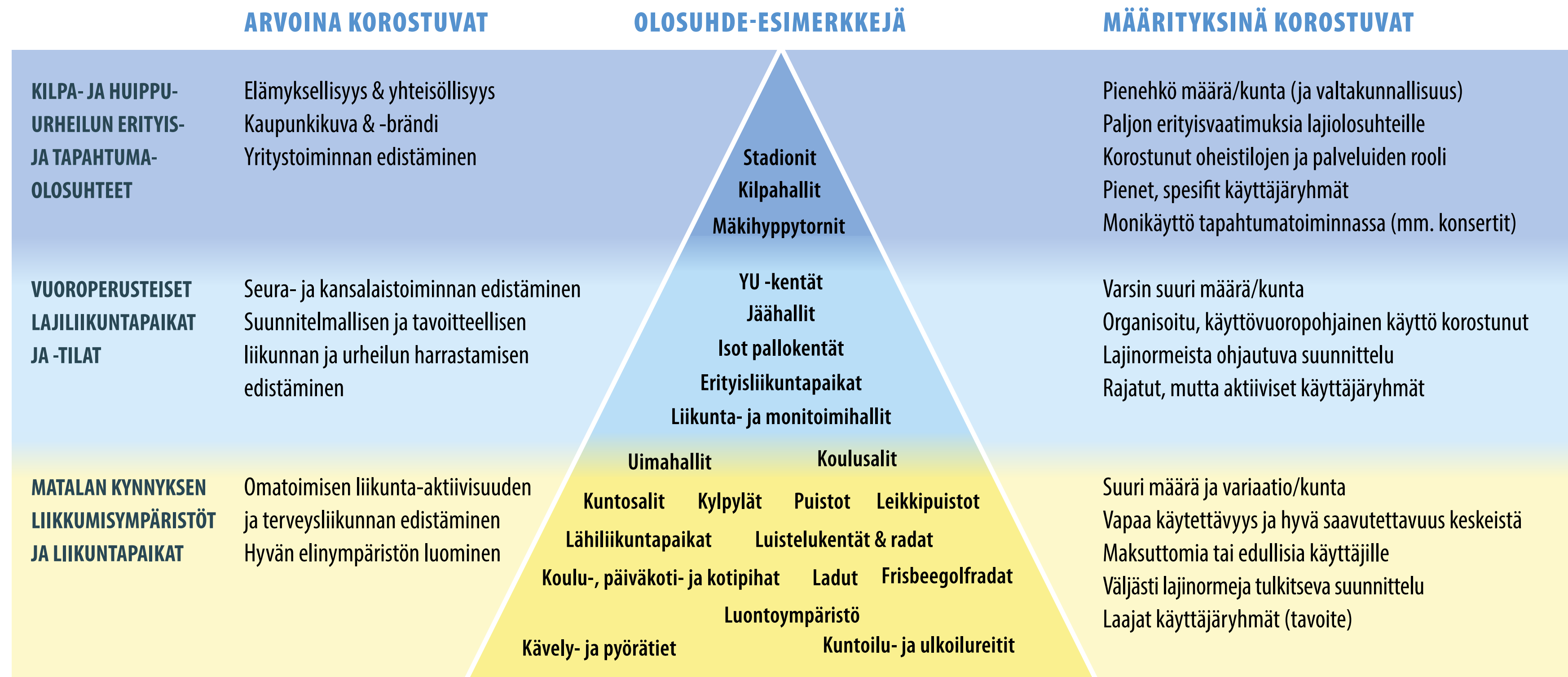
- Liikuntapaikkojen teknisen nykytilan selvityksen toteuttaminen
- Asukaskyselyn toteuttaminen (n=406)
- Seurakyselyn toteuttaminen (n=29)

Suunnitelmassa käytetty liikuntaolosuhteiden tarkastelutapa

Suunnitelmatyössä on liikuntaolosuhteiden laajan kokonaisuuden tarkasteluun käytetty ao. North Sport Consulting asiantuntijayrityksen tuottama jäsentelyä. Kyseinen tarkastelukehikko auttaa tunnistamaan eri tyyppisiä liikuntaolosuhteita sekä niissä painottuvia erityyppisiä liikunta- ja kaupunkipoliittisia arvopäämääriä.

Kyseinen tarkastelukehikko toimii osittaisena jäsentelypohjana myös suunnitelman varsinaisessa toimenpiteitä kuvaavassa osiossa. Kyseisessä osiossa oheista jäsentelyä on pelkistetty kahteen osa-alueeseen – ”omatoimisen liikunnan olosuhteisiin” (kuvion alaosa) sekä ”organisoidun liikunnan ja urheilun olosuhteisiin” (kuvion yläosat)

Olosuhdetyön nykyinen organisointi Lahdessa

KAUPUNGINVALTUUSTO

KAUPUNGINHALLITUS

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta

Kaupunkiympäristö-lautakunta

Konserni- ja tilajaos

Sivistyslautakunta

Lahti-konserni

Ulkoliikkumisalueiden johtoryhmä

Ulkoliikkumisalueiden kehittämis- ja ylläpitotyön koordinointi eri toimijoiden välillä

Liikuntapalvelut

- Liikuntapaikkaverkoston kehittäminen
- Ulkoliikuntapaikkojen kunnossapito ja valvonta
- Sisäliikuntatilojen ylläpito ja valvonta
- Liikuntapaikkojen käyttövuorojako

Kaupunkiympäristön palvelualue

- Lähiliikuntaolosuhteiden kehittäminen ja rakentaminen
- Lähi- ja luontoliikunnan olosuhteiden kunnossapito
- Liikuntaolosuhteiden kaavoitus
- Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden suunnittelu
- Luontoliikunnan olosuhteiden suunnittelu

Tilakeskus

- Sisäliikuntatilojen suunnittelu
- Sisäliikuntatilojen kunnossapito

Perusopetuspalvelut

- Koulujen yhteydessä olevien liikuntatilojen ja -paikkojen kehittäminen

Kuntien olosuhdetyöhön liittyviä yhteiskunnallisia kehityskulkuja

Alla olevaan kuvaan on koottu joitakin erityisen huomionarvoisia yhteiskunnallisia trendejä sekä niihin kytkeytyviä, kuntien liikuntaolosuhteiden kehittämistyöhön liittyviä muutosvirtoja.

Kyseiset kehityskulut on hyvä tunnistaa ja paikallisesti arvioida osana kuntien liikuntaolosuhteiden kehittämistyön strategista johtamista ja ohjaamista.

YHTEISKUNNALLISIA
TRENDEJÄ

Julkisen talouden haasteet

Kaupungistuminen

Ilmastonmuutos ja luontokato

Julkisen liikuntainfran kasvava korjausvelka

- Suomessa arviolta yli 1 Mrd€

Elinvoimapolitiikan roolin kasvu olosuhdekehittämisen suuntaajana

- mm. olosuhteet kuntabrändin vahvistajana

Yksityisen ja 3. sektorin merkityksen kasvu liikuntapaikkarakentamisessa

- mm. hybridihankkeiden lisääntyminen

Markkinavetoisuus

Ikääntyminen ja syntyvyyden lasku

Kokonaisvaltaisemman tarkastelutavan tulo "liikuntapaikka"-näkökulman tilalle

- mm. liikuntaolosuhde- ja liikkumis- ympäristö- käsitteet

Talviliikuntaan liittyvien olosuhteiden luomisen haasteet heikkenevien talvien myötä

- mm. tekojäiden ja -latujen lisääntyminen

Ympäristövaatimusten lisääntyminen liikuntapaikkarakentamisessa

- mm. liikuntatilojen energiatehokkuusvaatimukset
- mm. tekonurmikenttien täyteainesäädökset

Terveyskäyttäjymisen polarisoituminen

Monikulttuuristuminen

Yksilöllistyminen

Eri käyttäjäryhmien lisääntyneet yhdenvertaisuusvaatimukset

- organisoitu vs. omaehtoinen harrastaminen
- sukupuolten tasa-arvo olosuhdepalveluissa
- identiteettiryhmien huomiointi olosuhdepalveluissa

Kehittämistarpeiden, -toiveiden ja laatuvaatimusten jatkuva kasvu

- lajiliittojen olosuhdevaatimukset
- ikääntyvien olosuhdetarpeiden huomiointi
- "liikuntatrendien" huomiointi, esim. padel ja luontoliikunta
- turvallisuus ja esteettömyys säädökset yms.

KUNTIEN OLOSUHDETYÖN
MUUTOSVIRTOJA

***Nykytilan
tarkastelua***

Nykyinen olosuhdeverkosto lukujen valossa

SISÄLIIKUNTAOLOSUHTEET	MÄÄRÄ
Koulujen yhteydessä olevat liikuntasalit	33 kpl
Liikuntahallit/uimahalli/jäähallit	2 kpl/4 kpl/3 kpl
Kuntosalit/kamppailusalit	7 kpl/2 kpl
Yksittäiset sisäharjoituspaikat, golf	1 kpl

ULKOLIIKUNTAOLOSUHTEET	MÄÄRÄ
Kävely- ja pyörätiet (jalankulku ja pyörätiet)	570 km
Valaistut kuntosadat	70 km
Ladut/valaistut ladut	180 km/70 km
Maastopyöräreitit/talvipyöräilyreitti	4 kpl/30 km
Urheilu- ja liikunta-alueet	5 kpl
Isot pallokentät: hiekka/tekonurmi/nurmi	28 kpl/8 kpl/6kpl
Tekonurmikaukalot	7 kpl
Luistelualueet/kaukalot	28 kpl
Lähiliikuntapaikat	11 kpl
Ulkotenniskentät	22 kpl
Ulkolentopallokentät/Beach volley kentät	6 kpl/8 kpl
Ulkokoripallokentät	12 kpl
Ulkokuntolaiteryhmät	12 kpl
Uimarannat/virkistysrannat/talviuintipaikat	12 kpl/8 kpl/3 kpl
Pesäpallokentät	3 kpl
Maaumala	1 kpl
Frisbeegolfradat, Mukkula/Nastola/Karisto/Sepänniemi (väylä=v)	36v/9v/9v/6v
Jousiammuntarata	1 kpl
Skeittipaikka/Pumptrack	3 kpl / 1 kpl
Yleisurheilukentät	3 kpl
Koiraharrastusalue	2 kpl
Moottoriurheilu	1 kpl
Sisäampumarata, ilma-aseet	1 kpl

Keskeiset olosuhdeinvestoinnit 2013–2023

SISÄLIIKUNTAPAikkojen & Hallien Kehittäminen

Urheilu- ja messukeskuksen saneeraus ja laajennus	28 M€
Lahden ja Kivimaan uimahallien peruskorjaukset	7,6 M€
Mukkulan ylipainehallin rakentaminen	3,2 M€
Monitoimitalojen liikuntasalien rakentaminen (7 kpl)	16,6 M€

ULKOLIIKUNTAPAikkojen Kehittäminen

HS 130 ja HS100 hyppymäkien saneeraus	13,8 M€
Lahden stadionin kehittäminen (katsomo, valaistus + tulostaulut)	8,6 M€
Kisapuiston kenttien kehittäminen (mm. stadion, tekonurmi & tekojää)	5,8 M€
Lahden urheilukeskuksen stadionin peruskorjaus	1,2 M€
Lahden urheilukeskuksen mäkipatsomien esteettömyyden kehittäminen	0,5 M€
Lähiliikunta-alueiden kehittäminen (mm. Kärpänen, Renkomäki, Nikkilä)	2,0 M€
Kivimaan liikunta-alueen kehittäminen	0,9 M€
Rakokiven kenttien rakentaminen (jalkapallo & beachvolley)	0,5 M€

LIIKUNTA- JA ULKOILUREITISTÖJEN Kehittäminen

Kävely- ja pyöräteiden kehittäminen (uudet tiet & kunnostukset)	46,3 M€
Latuverkoston kehittäminen (latusilta -hankkeet, lumetusjärjestelmä yms)	3,8 M€
Ulkoilureittien valaistuksen kehittäminen	0,2 M€

Yhteensä 139 M€

Isojen liikuntapaikkojen nykytilatarkastelua*

Liikuntapaikkatyyppi	Käyttö	Ylläpitokustannukset (kulut – tuotot)	Korjaustarve
UIMAHALLIT (4 kpl) + MAAUIMALA	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöaste keskiarvo 97 % Kävijöitä yht. n 400 000/v. 	n. 2.2 M€ / v.	<ul style="list-style-type: none"> Maaumala elinkaarensa loppupäässä (kuntoarvio 1/5) Lahden uimahalli ja Saksalan uimahalli tulossa elinkaarensa loppuun (kuntoarviot 2-3/5)
JÄÄHALLIT (3 kpl)	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöaste keskiarvo 90 % 	n. 1.5 M€ / v.	<ul style="list-style-type: none"> Isku-Areena vaatii lähivuosina ison peruskorjauksen tai kokonaan uuden hallin rakentamista (kuntoarvio 2/5)
PALLOILULAJIEN HALLIT (3 kpl)	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöaste keskiarvo 80 % Vaihteluväli 80–97 % 	n. 2.7 M€ / v.	<ul style="list-style-type: none"> Ei isoja korjaustarpeita. Tekonurmien vaihtoja 5 v. aikajänteellä.
ISOT TEKONURMI (8 kpl) NURMIKENTÄT (6 kpl)	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöaste keskiarvo 80 % Vaihteluväli 10 %–80 % 	n. 0.6 M€ / v.	<ul style="list-style-type: none"> Kisapuiston stadion katsomon uudelleenrakentaminen ja Stadionin tekonurmen vaihto. 3 kentällä kunnostustarpeita lähivuosina (tekonurmien vaihdot yms)
YLEISURHEILUKENTÄT (3 kpl)	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöaste keskiarvo 80 % Vaihteluväli 10 %–80 % 	n. 0.4 M€ / v.	<ul style="list-style-type: none"> Radiomäen kenttä kunnostetaan vuoden 2025 aikana, jonka jälkeen kenttäverkosto hyvässä kunnossa
HYPPYRIMÄET	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöaste keskiarvo 15 % 	n. 1.6 M€ / v.	<ul style="list-style-type: none"> Vuoden 2029 MM-kisoihin on erikseen kartoitettu perusparannus- ja investointitarpeet
KOULUJEN LIIKUNTASALIT (16 kpl isoja saleja (> 300 m2) ja 13 pientä salia)	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöaste keskiarvo 79 % 	n. 0.1 M€ / v.	<ul style="list-style-type: none"> Koulujen liikuntasalit pääosin hyvässä kunnossa

* Tiedot koottu ”Liikuntapaikkaverkoston teknisestä nykytilatarkastelusta” (syksy 2023) sekä keväällä 2024 Lahden tilakeskuksen tuottamista korjausvelkalaskelmista

Poimintoja ASUKASKYSELYN* tuloksista

Positiivisia viestejä mm.

93 % vastaajista tyytyväisiä kaupungin KUNTORATOIHIN

77 % vastaajista tyytyväisiä kaupungin HIIHTOLATUIHIN

87 % vastaajista tyytyväisiä KÄVELY- JA PYÖRÄTEIHIN

88 % vastaajista antaa ”erittäin tai melko hyvä” KOKONAISARVION Lahden liikuntaolosuhteille

Pohdittavia viestejä mm.

31 % vastaajista tyytymättömiä kaupungin KUNTOSALEIHIN

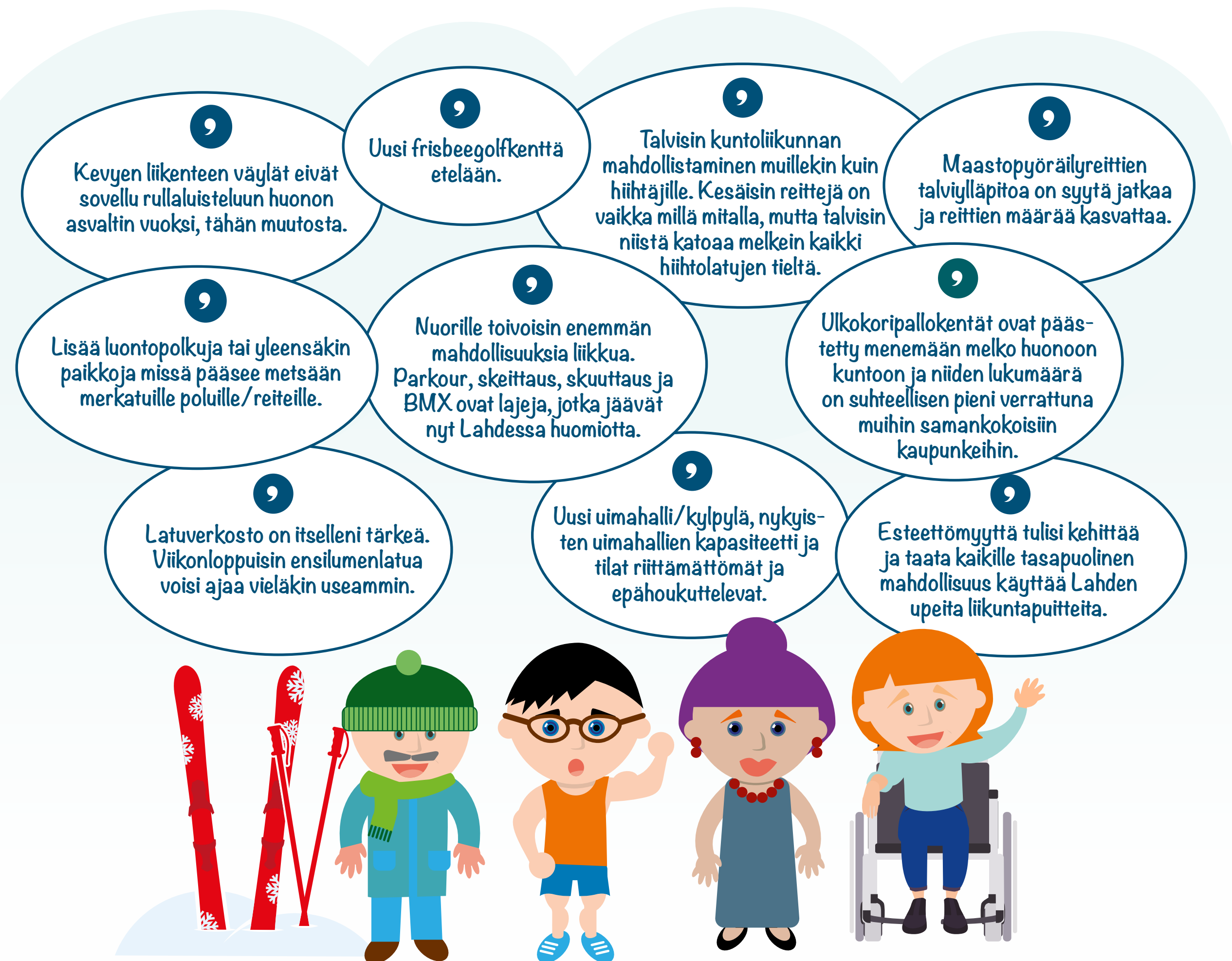
28 % vastaajista tyytymättömiä kaupungin UIMAHALLEIHIN

26 % Vastaajista tyytymättömiä LÄHILIIKUNTA-PAIKKOIHIN

24 % Vastaajista tyytymättömiä liikuntapaikkojen SAAVUTETTAVUUTEEN

* Kysely tehty marras-joulukuussa 2023.
Kyselyyn vastasi 406 aikuisvastaajaa (yli 18 v)

Esimerkkejä asukkaiden toiveista*

* Huom. Esimerkit eivät suoraan kuvasta toiveiden yleisyyttä – poiminnoissa painotettu moninaisuutta.

Poimintoja SEURAKYSELYN* tuloksista

Positiivisia viestejä mm.

96 % seuroista tyytyväisiä liikuntapaikkojen SAAVUTETTAVUUTEEN

77 % seuroista tyytyväisiä liikuntapaikkojen KÄYTTÖMAKSUJEN TASOON

78 % seuroista antaa ”erittäin tai melko hyvä” KOKONAISARVION seuratoiminnan olosuhteille

Pohdittavia viestejä mm.

35 % seuroista tyytymättömiä HARJOITTELU- TILOJEN/VUOROJEN MÄÄRÄÄN

27 % seuroista tyytymättömiä HARJOITTELU- TILOJEN YMPÄRIVUOTISUUTEEN

27 % seuroista tyytymättömiä KILPAILU- TOIMINNAN/TAPAHTUMAOLOSUHTEISIINSA

* Kysely tehty marras-joulukuussa 2023. Kyselyyn vastasi 29 seuraa.

Esimerkkejä seurojen kehittämistoiveista*

* Huom. Esimerkit eivät kuvasta toiveiden yleisyyttä - poiminnoissa painotettu moninaisuutta.

Lahden liikuntaolosuhteiden nykytilan kokonaisarviointi SWOT-tarkasteluna*

OMATOIMISEN LIIKKUMISEN OLOSUHTEET

Vahvuudet / mahdollisuudet

- Kaupungilla erittäin monipuolinen ja hyvin saavutettavissa oleva olosuhdetarjonta omatoimiliikkujille
- Kaupungin erityisvahvuutena erittäin laadukas ja laaja latu- ja kuntorataverkosto
- Luonto-olosuhteiden näkökulmasta vahvuuksina vesistöihin liittyvät liikuntamahdollisuudet (uimarannat, talviuintipaikat, melonnan ja veneilyn olosuhteet yms.)
- Kaupungissa varsin hyvätasoinen ja kattava arkiliikunnasta tukeva kävely- ja pyörätieverkosto
- Päiväkotij- ja koulupihojen pääosin uudistettuja, mikä vahvistanut lasten lähiliikuntaolosuhteita
- Lähiliikunnan osalta vahvuutena myös runsas ulkoilmapaikkajien tarjonta
- Kaupungin tarjontaa täydentää alueella laadukas yksityinen palvelutuotanto (esim. kuntosalit ja mailapelien, golfin ja laskettelun olosuhteet)

Heikkoudet / uhat

- Uimahallitilanne heikko. Kapasiteettia liian vähän kysyntään nähden ja laadullisesti tilat eivät vastaa tämän päivän tarpeita. Halliverkostossa myös patoutuvaa kunnostustarvetta.
- Nuorten kohderyhmältä puuttuu innostavia sisäliikuntamahdollisuuksia omatoimiliikuntaan – mm. katulajien (skeittaus yms.) talviharrastuspaikat.
- Uusille ja laadukkaille pienille frisbeegolfradoille ("harjoitteluradat") on edelleen kysyntää
- Uimarantaverkostossa yksittäisissä rannoissa laadullista kehittämistarvetta (mm. esteetön uimaranta puuttuu)
- Lähiliikuntapaikkaverkostossa puutteita mm. vapaa-ikäikäisten pienpelikenttien osalta (laadukkaat kentät varattu seuroille!). Uhkana myös lakkautettujen koulujen piha-alueiden poistuminen lähiliikuntakäytöstä

SEURATOIMINNAN JA KILPAURHEILUN OLOSUHTEET

- Kokonaisuudessaan monipuolien olosuhdetarjonta seuratoiminnalle – harjoitustiloja tarjolla lähes kaikille lajeille
- Pääurheilupaikat kaupunkirakenteessa hyvin keskittyneitä, mikä tuottaa synergiahyötyjä ja tapahtumamahdollisuuksia
- Maastohiihdon ja mäkihypyn olosuhteet kv. tasoa
- Useissa isoissa lajeissa valtakunnallisesti verraten hyvä olosuhdetilanne (mm. jalkapallo, jääkiekko ja yleisurheilu)
- Sisäliikuntatilojen perusinfra (mm. koulujen liikuntasalit) varsin hyvässä kunnossa ja vuorotarjonnan osalta riittävä
- Seurojen tilamaksut kaupungin tiloissa verraten edullisia
- Liikunta- ja urheilutapahtumatoiminnalle hyvät toimintamahdollisuudet (olosuhteet + osaaminen)
- Lähialueella 2 kpl urheiluopistoja mitkä merkittävästi täydentävät organisoidun urheilun harjoitusolosuhteiden tarjontaa

- Isku-Areenassa varsin akuutisti laajoja peruskorjaustarpeita. Myös Suurhalli tulossa peruskorjausvaiheeseen. Tilanne tuottaa lähivuosina haasteita jääurheilun ja sisäliikuntalajien olosuhdetilanteeseen
- Uimahalliverkossa kunnostuspaineita, akuuteimpana maauimalan korjaustarve. Tilanne heikentää uintilajien toimintaolosuhteita. Uintilajien osalta merkittävä ongelma myös 50m altaan puuttuminen kaupungista.
- Yleisurheilun osalta puutteita talviharjoitteluolosuhteissa (erit. heittolajit)
- Säännöllisesti seuratoimintaan tuottaa haasteita myös kaupungin aktiivisen tapahtumatuotannon aiheuttamat tilavuorojen peruutukset – korvaavia harjoitustiloja on heikosti tarjolla

OSUHDETYÖN EDELLYTYKSET JA TOIMINTAMALLIT

- Perusliikuntapaikkojen hallinnointi ja ylläpito liikuntapalveluiden vastuulla mikä tuo ketteryttä ja suoraviivaisuutta olosuhdetyöhön
- Olosuhdetyöstä vastaava henkilöstö kokenutta sekä ammattitaitoista ja Vierumäen urheiluopiston läheisyys helpottaa osaamisen ylläpitoa ja kehittämistä
- Olosuhdetyöhön liittyvässä henkilöstössä paljon erityisosaamista liikunta/urheilutapahtumien toteuttamiseen
- Kaupungilla perinteikäs ja vahva "urheilukaupungin" imago, mikä tuonut jatkuvuutta olosuhdetyön resurssointiin

- Kaupungin eri toimijatahojen välisessä yhteistyössä sujuvoittamisen tarvetta – esim. liikuntaolosuhteisiin liittyvien työnjakojen ja vastuiden selkiyttämistä ja kokonaiskoordinaation parantamista
- Urheilukaupungin imagon rakentamisessa panostettu erityisesti joihinkin lajiolosuhteisiin mikä tuottaa yhdenvertaisuus haastetta lajien välille sekä myös suhteessa omatoimiliikuntaan
- Liikuntaolosuhteisiin / -palveluihin liittyvässä viestinnässä kehittämistarvetta – esim. suunnitelmallisuuden ja aktiivisuuden näkökulmista
- Yksityisten toimijoiden ja seurojen olosuhdehankkeiden edistämistä puuttuvat selkeät toimintamallit
- Valtakunnan tason edunvalvonnassa parantamisen paikkaa suhteessa valtakunnallisesti merkittävien olosuhteiden rahoittamiseen
- Tulevaisuushaasteena osaavan työvoiman varmistaminen olosuhdetyöhön huomioiden varsin merkittävä määrä eläköityvää henkilöstöä
- Urheiluopistojen tilojen hyödyntäminen keskeneräistä, sopimuksettomuus ja strategisen tason sitoutuminen puuttuu

* Liikuntapalveluiden työryhmä / työpaja I

***Päättävöitteet ja
-toimenpiteet***

Suunnitelmakauden päätavoitteet

Strategiset pääohjurit

Kaupunkistrategian tavoitteita, joita erityisesti pyritään liikuntapaikkasuunnitelmalla edistämään

- Edistämme hyvinvointia hyödyntämällä lähiluontoa kestävästi sekä lisäämällä matalan kynnyksen liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksia.
- Tuemme lapsiperheitä, vahvistamme lasten ja nuorten hyvinvointia sekä tarjoamme terveelliset ja turvalliset oppimisen ja kasvun ympäristöt.
- Tarjoamme kaikenikäisille asukkaille monipuolisia osallistumisen mahdollisuuksia, ja kehitämme lahtelaisten yhteisöllisyyttä sekä me-henkeä.
- Vahvistamme asemaamme pääkaupunkiseudun lähialueena ja kehitymme kansainvälisenä urheilu-, matkailu- ja tapahtumakaupunkina
- Teemme Lahden keskustasta elävän ja turvallisen sekä parannamme asuinalueiden viihtyisyyttä.

Päätavoitteet

ISOT HANKKEET MAALIIN!

Suunnitelmakauden aikana rakennetaan keskustan alueelle uusi laajoja käyttäjäryhmiä palveleva moderni vesiliikuntakeskus sekä toteutetaan Isku-Areenan perusparannus tai monitoimiarena ja harjoitusjäähalli kokonaisuus. Lisäksi vahvistetaan yleisesti kaupunkikeskustan vetovoimaa tapahtuma-alueena kehittämällä aktiivisesti Urheilukeskuksen ja Kisapuiston liikunta-alueita ja niiden oheistoimintoja.

OMATOIMISEN LIIKUNNAN OLOSUHTEET PARANTUVAT

Suunnitelmakauden aikana saadaan valmiiksi useita uusia, laadukkaita ja kaupunkilaisten vapaasti käytettäviä lähiliikuntapaikkoja sekä ulkokuntoilupaikkoja. Lisäksi tavoitteena on parantaa jo olemassa olevia ja suosittuja kaupungin luontoliikuntaolosuhteita sekä kehittää niiden tasa-arvoista ja esteetöntä saatavuutta.

SEURATOIMINNAN EDELLYTYKSET VAHVISTUVAT

Suunnitelmakauden aikana vahvistetaan merkittävästi kaupungin pallo- ja urheilukenttäverkoston laatua mm. uusimalla pallokenttien tekonurmipäällysteitä sekä kunnostamalla Radiomäen urheilukentän. Sisäliikuntatiloja kehitetään erityisesti rakentamalla uusia liikuntasaleja osana kaupungin monitoimitalohankkeita.

Suunnitelmakauden isot hankkeet

Hankkeet

- Uuden vesiliikuntakeskuksen suunnittelu ja rakentaminen. Tavoitteena luoda laajoja käyttäjäryhmiä palveleva, moderni ja energiatehokas uusi uimahalli urheilukeskuksen tai rantakartanon alueelle.
- Uusi halli korvaa käyttökänsä loppupäähän tulevia nykyisiä halleja.

MUUT TOIMENPITEET

- Maauimalan sulkeminen käyttöään päätyttyä. Uuden maauimalan rakentaminen vesiliikuntakeskuksen yhteyteen.
- Saksalan ja Lahden uimahallien sulkeminen uuden uimahallin valmistuttua. Nastolan uimahallin aukioloaikojen supistaminen.

Tavoiteaikataulu

Suunnittelu 2024–2025
Rakentaminen 2026–2028

Hankkeet

- Kehitetään jäähalli ja tapahtumaolosuhteita Isku-Areenan perusparannuksella ja laajennuksella. Vaihtoehtoisesti korvataan Isku-Areena urheilukeskuksen alueelle rakennettavalla monitoimiarenaalla ja siihen liitetyllä harjoitusjäähallilla
- Vahvistetaan Kisapuiston tapahtumaolosuhteita jalkapallostadionin katsomo-, huolto- ja sosiaalitiloja kehittämällä sekä alueen kaavoitusta uudistamalla.

MUUT TOIMENPITEET

- Kehitetään talvilajien ympärivuotisia kilpailu- ja harjoitusolosuhteita lisäämällä urheilukeskuksen lumivarmuutta, rakentamalla rullarata ja parantamalla ensilumen ladun palveluita.
- Käynnistetään Suurhallin ja messuhallien kehittämistyö, jolla valmistaudutaan hallien käyttötarkoituksen muutokseen ja peruskorjaukseen.

Tavoiteaikataulu

Suunnittelu 2026–2027
Rakentaminen 2028–2029

Suunnittelu 2024–2025
Rakentaminen 2027–2028

Suunnitelmakauden muut päähankkeet

Hankkeet

- Lähiliikuntapaikkaverkoston kehittäminen (mm. Sepänniemen uudishanke, Launeen perhepuiston kunnostus sekä uusien monitoimitalojen pihat).
- Ulkokuntoilupaikkojen lisääminen ja kunnostaminen erillisen suunnitelman pohjalta.
- Uimarantojen ja talviuintimahdollisuuksien kehittäminen (mm. Herrasmannin uimarannan peruskorjaus, Möysän uimarannan muutos esteettömäksi uimarannaksi sekä Vesijärven uimalahanke)

MUUT TOIMENPITEET

- Viedään eteenpäin liikunta- ja ulkoilureitistöhankeita (mm. Vesijärven jäärata).
- ”Lähimetsäselvityksen” toteutus osana viheralueohjelmaa.

Tavoiteaikataulu

2024–2030

1–2 kohdetta / vuosi

Hankkeet

- Rakennetaan alueellisia tarpeita palvelevat uudet liikuntasalit Myllypohjan ja Mukkulan monitoimitalojen yhteyteen (mitoitus salien iltakäyttötarpeiden mukaan).
- Uudistetaan ja kehitetään kaupungin kuntosaliverkostoa. Painopiste urheilukeskuksen alueella ja uimahallien yhteydessä olevissa saleissa.

MUUT TOIMENPITEET

- Selvitetään keinoja tuoda uusia liikuntalajeja kaupungin liikuntatilojen yhteyteen (mm. tanssilajit, skeittaus, parkour yms.).
- Jatketaan perheliikuntatilojen tarjoamista koulujen saleissa.

Tavoiteaikataulu

Rakentaminen 2026–2030

Suunnitelmakauden muut pähankkeet

PALLO- JA URHEILUKENTTÄ-VERKOSTON UUDISTAMINEN

Hankkeet

- Sepänniemen kentän perusparannus
- Patomäen kentän pukutilat ja kenttien ennallistaminen
- Radiomäen perusparannus
- Kisapuiston stadionin tekonurmikentän perusparannus
- Mukkulan tekonurmikentän uusiminen
- Paavolan jalkapallokentän tekonurmen vaihto
- Kisapuiston harjoituskentän tekonurmen vaihto

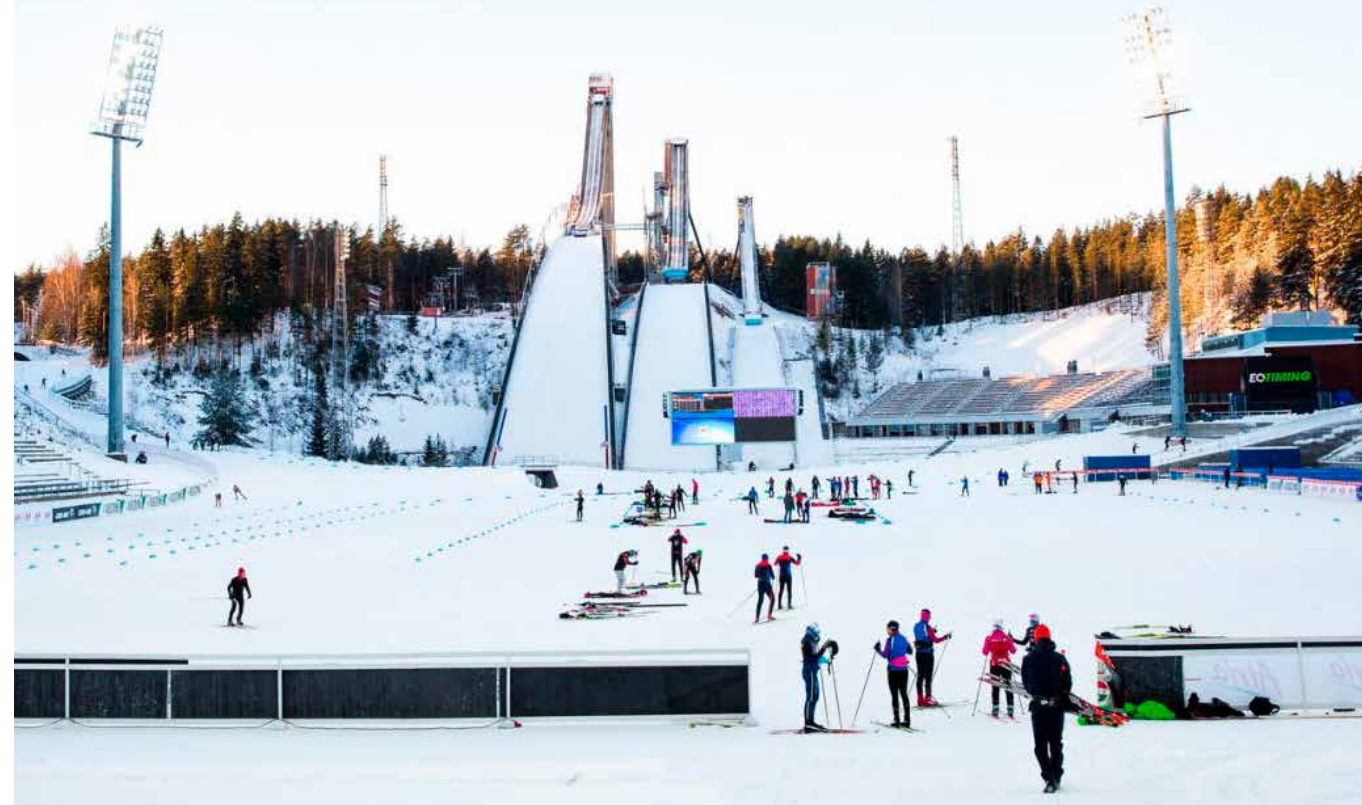
MUUT TOIMENPITEET

- Kisapuiston yleisten alueiden ja kuuluttamon parantaminen
- Ulkojääkenttien vähentäminen ja toimintojen keskittäminen

Tavoiteaikataulu

2024
2025
2025–2026
2025
2026
2026
2027

2025–2026

URHEILUKESKUKSEN KEHITTÄMINEN

Hankkeet

- Rullahiihtoradan rakentaminen ensilumen ladun ja stadionin yhteyteen
- Karpalon hyppymäkien uudistaminen
- Maastopyöräilyn kehittäminen hyppymäkien ympäristössä

MUUT TOIMENPITEET

- Urheilukeskuksen alueen urheilumatkailun kehittäminen
- Ensilumen ladun kehittäminen palveluiden ja pysäköinnin osalta
- Urheilukeskuksen Aurinko- ja Rinne-katsomoiden korjaukset
- Suurmäen hissien peruskorjaus/uusiminen
- Selvitetään lämmitettävien tekonurmien korvaamista ylipainehallilla

Tavoiteaikataulu

2027
2029–2030
2030

2025–
2025–2027
2025–2028
2031

Tukevat toimenpiteet

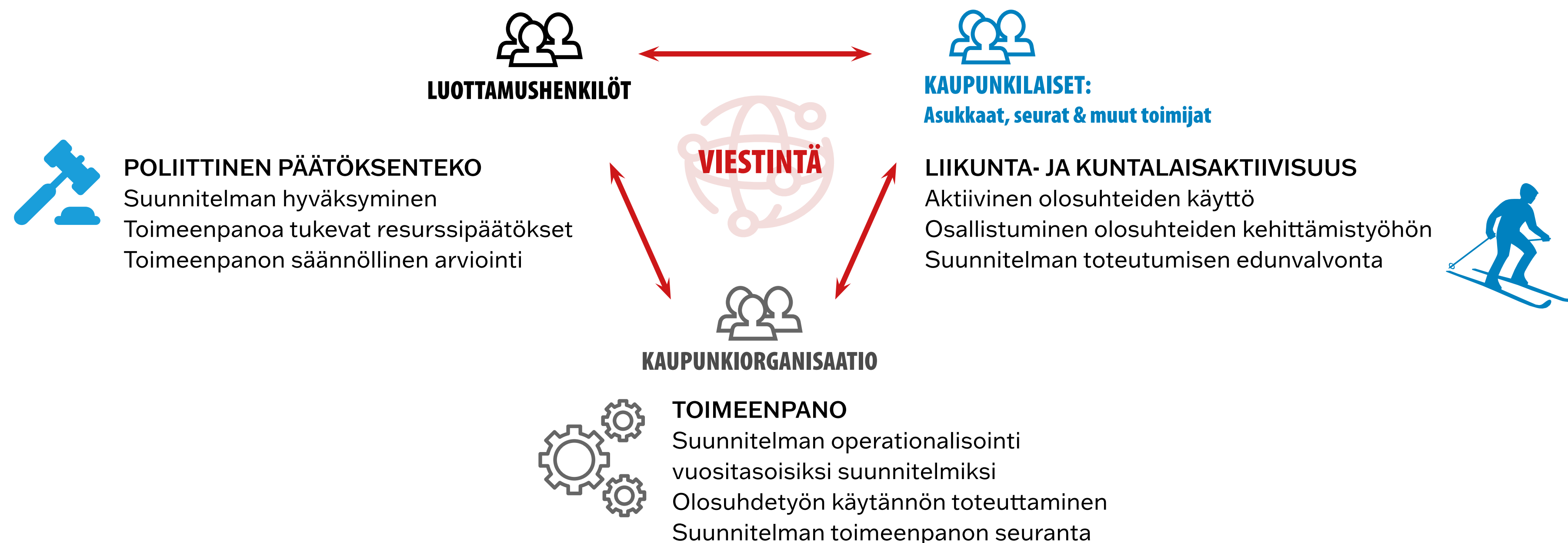
Toimenpidekokonaisuus	Keskeiset toimenpiteet
<p>Liikuntapalveluiden ja olosuhdetyön tuottamistapojen tehostaminen</p> <p>Kaupungin tiukkeneva taloustilanne ja nykyisen liikuntapaikkaverkoston korjausvelan tuottamat isot investointitarpeet edellyttävät liikuntapaikkaverkoston laajuuden tarkastelua ja optimointia sekä tilojen käytön ja ylläpidon edelleen tehostamista. Prosessin pohjaksi on perusteltua arvioida ja kehittää kaupungin liikuntapalveluiden organisointimallia sekä tuottaa julkiset kaupungin liikuntaolosuhteiden kehittämiseen liittyvät yleisperiaatteet. Talviliikuntapääkaupunki asema on myös hyvä nostaa esille kaupungin strategiaan linjauksiin osana kaupungin elinvoimapolitiikkaa – liikuntapaikkojen merkitys kaupungin elinvoimapolitiikassa on suuri.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Selvitetään kaupungin liikuntapalveluiden ja liikuntaolosuhdetyön organisointi- ja tuottamistavat, joilla pystytään parhaiten vastaamaan lähitulevaisuuden kaupunkistrategisiin haasteisiin ja tavoitteisiin. Liikuntapaikkainvestointien suunnittelua ohjaa myös tapahtumaohjelma ja keskustavisiio Tuotetaan eri hallintokuntien yhteistyönä kaupunkitasoiset liikuntaolosuhdetyön periaatelinjaukset (koskien mm. liikuntapaikkojen sijoittelua, ympäristöystävällisyyttä, yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa yms.) Tiivistetään kaupungin ylläpitämää liikuntapaikkaverkostoa vastaamaan käytössä olevia ylläpitoresursseja sekä liikuntapaikkojen käyttöaktiivisuutta. Verkostotarkastelut vuosittain osana toiminta- ja taloussuunnittelua. Parannetaan kaupungin ylläpitämien liikuntatilojen ja -paikkojen kävijämäärien / käytön seuranta hyödyntämällä ja hankkimalla uusia nykYTEknologian mahdollistamia työkaluja ja järjestelmiä. Tehostetaan kaupungin nykyisten liikuntatilojen käyttöä mm. selvittämällä mahdollisuudet lisätä joissakin kohteissa ilta- ja loma-aikojen käyttöä sekä keskittämällä liikuntatilojen vuorojakoa entistä painotetummin liikuntapalveluiden vastuulle. Kehitetään liikuntapaikkojen ylläpidon kustannusseuranta liikuntapaikkakohtaisemman tarkastelun mahdollistamiseksi. Vahvistetaan alueen urheiluopistojen kanssa tehtävää olosuhdeyhteistyötä sopimusten kautta.
<p>Liikuntaolosuhteisiin liittyvän tukijärjestelmän kehittäminen</p> <p>Liikuntaseurat ovat keskeinen liikuntapaikkojen kohderyhmä ja kaupunki tukee heidän liikuntaolosuhdetarpeita eri tavoin. Olemassa oleva tukijärjestelmä kaipaa uudistamista kaupungin ja seurakentän nykytarpeet huomioiden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Uudistetaan seurojen käyttämiä liikuntaolosuhteita koskevaa kaupungin tukijärjestelmää/-politiikkaa. Eryteisesti huomiota kiinnitetään järjestelmän läpinäkyvyyden ja yhdenvertaisuuden kehittämiseen sekä myös yksityisissä liikuntatiloissa toimivien seurojen huomioimiseen. Uudistamisprosessin toteutus vuoden 2025 aikana kaupungin liikuntapalveluiden johdolla ja seurat prosessin osallistaen.
<p>Liikuntaolosuhteisiin liittyvän viestinnän ja verkkokaupan kehittäminen</p> <p>Kaupungin liikuntatiloja hyödyntää yhä monimuotoisempi ja laajempi käyttäjäkunta, mikä asettaa erilaisia uusia vaateita myös viestinnälle sekä palveluiden markkinoinnille ja myynnille.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Edelleen kehitetään kaupungin liikuntaolosuhteisiin liittyvän viestinnän monikanavaisuutta sekä sisältöjä erilaisten kohderyhmien tavoittamiseksi. Eryteisistä huomioita tulee kiinnittää kasvavaan opiskelijajoukkoon, vieraskieliseen väestönosaan sekä erilasiin erityisryhmiin esimerkiksi lisäämällä englannin ja selkokielistä viestintää. Kehitetään kaupungin liikuntapalveluihin liittyvää verkkokauppaa (mm. tarjonnan laajentaminen).

Suunnitelman vienti käytäntöön

Tämän suunnitelma luo suuntaviivoja Lahden kaupungin liikuntaolosuhteiden kehittämistyölle aina 2030-luvun alkupuolelle saakka. Suunnitelman onnistunut käytäntöön vienti edellyttää kuitenkin sujuvaa ja avointa yhteispeliä, jossa kaupunkiorganisaation henkilöstöllä ja luottamushenkilöstöllä, sekä kaupungin asukkailla, on oma tärkeä roolinsa. Tätä yhteispeliä ja sen roolitusta on kuvattu alla.

Tältä osin tässä tehty liikuntapaikkasuunnitelma on myös avoin kutsu kaikille eri toimijoille tuomaan oman osaamisensa ja innostuksensa liikuntaolosuhteiden paikalliseen kehittämistyöhön. Lahden kaupungin monipuoliset ja laadukkaat liikuntaolosuhteet ovat olemassa asukkaita ja paikallistoimijoita varten

Lahti

NORTH **SPORT**
CONSULTING

